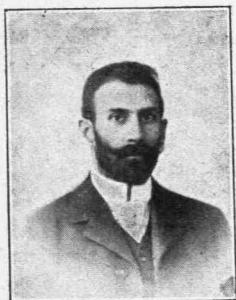

ΨΥΧΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ

[Ὁ κ. Κίμων Μιχαηλίδης, ὁ ἰδρυτὴς καὶ διευθυντὴς τοῦ κρα-

τίστου περιοδικοῦ τὰ «Παναθήναια», ὅπερ ἀποτελεῖ πρόο-

δον ἀληθῶς ἐκπληκτικὴν διὰ τὸν σύγχρονον περιοδικὸν φιλολογικόν τύπον τῆς Ἑλλάδος, τυγχάνει καὶ ἐκ τῶν δοκίμων λογογράφων δημοσιεύσας, πλὴν ἄλλων, καὶ σειρὰν διηγημάτων, τὰ ὅποια πολὺ ἤρresαν. Οἱ ἀναγνώσται τοῦ Ἡμερολογίου, εἰς οὓς γνωρίζομεν καὶ τὴν φυσιογνωμίαν του, θὰ ἀναγνώσωσιν ἀπλήστως, δὲν ἀμφιβάλλομεν, τὸ κατωτέρω τρυφερόν διηγημάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ γλυκύτης τοῦ αἰσθήματος ἀμιλ-

λάττα· πρὸς τὴν λεπτότητα καὶ τὴν χάριν τῆς ἐκφράσεως.]

Α γράμματα τῆς συζύγου του, γεμάτα ἀπὸ ἔρωτα καὶ στοργὴν καὶ λατρείαν πρὸς τὸ χαριτωμένον των θυγάτριον, τὴν Φανήν, ἔχουν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Παύλου ἄπειρον εὐτυχίαν, μίαν εὐτυχίαν ἀνήσυχον, ἕως ὅτου περάσῃ ὁ χειμὼν καὶ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ εὐλογημένον του σπίτι, μέσα εἰς τὴν πλημμύραν τῆς χαρᾶς ποῦ τὸ ἐστόλιζεν. Ἡ Ἄννα δὲν εἶχε δυνηθῇ νὰ τὸν συνοδεύσῃ εἰς Κάϊρον, ὅπου τοῦ εἶχε παραγγεῖλει ὁ ἱατρὸς νὰ διέλθῃ τὸν χειμῶνα κατόπιν τῆς ἀδυναμίας, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀφήσει εἰς τὸ στῆθος του μία σοβαρὰ πνευμονία. Ἐφερὲν ἤδη ἀπὸ μηνῶν εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς τὴν Φανήν καὶ ἦτο ἐπικίνδυνον νὰ

ταξειδεύσῃ. Ἐπειτα, ἐδῶ, εἰς τὴν μικράν μας Ἑλλάδα, εἶνε
τόσον πτωχοὶ οἱ καλλιτέχναι ! Καὶ ὁ Παῦλος ἠναγκάσθη ν'
ἀφήσῃ τὴν Ἀνναν μετὰ τὴν μητέρα της.

Εἰς τὸ Κάϊρον ἀνελάμβανε γρήγορα ἡ ὑγεία του καὶ ἤρχισε
μάλιστα νὰ ἐργάζεται. Ἦτο μόνος ἐκεῖ. Ἄλλ' εἶχε τὴν Τέ-
χνην μέσα εἰς τὴν μόνωσίν του. Καὶ ἡ εὐχάριστος προσδοκία
τῆς πατρότητος, ἦτο καὶ αὐτὴ σὰν ἄγκυρα μέσα εἰς τὰς σκέ-
ψεις του. Ἡσθάνθη τὸ στῆθός του νὰ ἐξογκώνεται ἀπὸ ἀνεκ-
λάλητον χαρὰν ὅταν ἡ Ἀννα τοῦ ἀνῆγγειλε τὴν γέννησιν τῆς
Φανῆς των. Ποτὲ δὲν τὸν εἶχε συγκινήσει παρόμοιον συναί-
σθημα. Ἐνόμιζεν ὅτι ἡ ψυχὴ του ἐφθανε μέχρι τοῦ Θεοῦ. Καὶ
ἐπροσκόλλᾶτο εἰς τὴν ζωὴν μετὰ νέας ρίζας, μετὰ ἓνα δεσμὸν
ἀκέρμη, μετὰ νέαν ἀγάπην πρὸς αὐτήν.

* *

Περνοῦσεν ὁ καιρὸς καὶ ἐπλησίαζεν ἡ ἄνοιξις, ὁπότε θὰ
ἐπέστρεφεν εἰς τὸ σπίτι, νὰ αἰσθανθῇ ἀπὸ κοντὰ μετὰ ὅλας του
τὰς δυνάμεις τὴν εὐτυχίαν του. Ἐν τῷ μεταξύ, πλούσιος ἐλ-
λην, γνωρίσας τὸ τάλαντον τοῦ Παύλου, τοῦ ἀνέθεσε σειρὰν
εἰκόνων ἐκ τῶν μνημείων τῆς Αἰγύπτου. Ὁ Παῦλος εἶχε
πλέον ἐντελῶς ἀναλάβει. Ἐποθοῦσε νὰ ἴδῃ τὴν γυναῖκά του
καὶ τὸ μικρὸν πλάσμα ποῦ τόσον θελκτικὰ ἐζωγράφιζεν ἡ
Ἀννα μέσα εἰς τὰ γράμματά της. Ἐδίστασε, διότι ἔπρεπε νὰ
ἐργασθῇ ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ πλέον ἴσως. Ἄλλ' ἡ ψυχὴ τοῦ καλ-
λιτέχνου, ἡ αἰωνία αὐτὴ σκλάβος ἐμπρὸς εἰς τὸν βωμὸν τοῦ
Ὁραίου, δὲν ἠμπόρεσε ν' ἀνθίξῃ. Ἐπειτα, θὰ ἐκέρδιζεν ἄρ-
κετὸν ποσόν. ποῦ θὰ ἤρκει νὰ καταστήσῃ τὴν ζωὴν των μαλ-
λον ἄνετον εἰς Ἀθήνας. Καὶ ἤρχισε τὸ ἔργον. Ἀκριβῶς μετὰ
ἓν ἔτος ἐτελείωσεν. Ὁ Παῦλος ἀπέκτησε σῆμην μεγάλου
ζωγράφου καὶ αἱ εἰκόνες ἐκεῖναι τῶν Πυραμίδων ἀνεφέροντο
παντοῦ ὡς ἔργα ἐμπνευσμένα.

Ἦτον ἡ Φανὴ τοῦ ἐνὸς ἔτους καὶ πλέον. ἤρχιζε νὰ προσφέρῃ
μερικὰς λέξεις, τὰς ὁποίας ὁ Παῦλος ἐδίδαζε χιλιάκις μέσα
εἰς τὰς ἐπιστολάς τῆς συζύγου του : « Ἐνα ὠμμορφο λεπτὸ κο-
ριτσάκι ποῦ τὰ σγουρὰ καὶ ἄφθονα μαλλιά του πλημμυροῦν ἓνα
μέτωπον καλλιτεχνικόν, ἀντάξιον τοῦ χρωστῆρός σου » τοῦ
ἔγραφεν, εἰς ἓνα τῆς γράμμα ἡ Ἀννα. Καὶ ἐκεῖνος συνεπλή-

ρωνε με τὴν φαντασίαν του τὴν εἰκόνα καὶ ἔβλεπε με τῆς ψυχῆς του τὰ μάτια, μέσα εἰς τὴν ἀγνὴν ὑπαρξιν τῆς κόρης του, τῶν ὀνείρων του τὴν ἐνσάρκωσιν. Ἐπλησίαζε πλέον ὁ καίρὸς ποῦ ὅλ' ἐπέστρεφεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὀλίγαι ἡμέραι ἀπέμεναν. Ἐξαφνα ἔλαβε τηλεγράφημα τῆς Ἀννας ὅτι ἡ Φανὴ εἶνε ἀσθενής. Τὴν ἐπαύριον δεύτερον τηλεγράφημα τὸν ἐκαλοῦσεν ἐσπευσμένως. Ἐφυγεν ὁμέσως ὡς τρελός. Τὰς δύο νύκτας τοῦ ταξειδιοῦ τὰ μάτια του ἦσαν ὁλάνοικτα. Ἐκάθητο ἐπάνω εἰς τὸ κατὰστροφμα μετὰ τὸ βλέμμα καρφωμένον εἰς μίαν διεύθυνσιν, κατὰ τὴν πρῶραν τοῦ πλοίου, ὡς νὰ ἤθελε νὰ διατρέξῃ εἰς μίαν στιγμὴν τὴν ἀπόστασιν ποῦ τὸν ἐχώριζεν ἀκόμη καὶ νὰ ἰδῇ τί γίνεται εἰς τὸ σπίτι του. Ἐφθασεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἶδε τὴν σύζυγόν του ποῦ ἔφερε τὸ πένθος τῆς κόρης των.

*
* *

Αἱ ψυχαὶ των ἐξυμῶνοντο τώρα μετὰ τὴν δυστυχίαν ἀναίσθητοι εἰς κάθε χαρὰν τοῦ κόσμου. Εἰς τὸν Παῦλον ἀπέμενεν ἡ Τέχνη· ἀλλ' ἀνίκανος φεῦ! καὶ αὐτὴ νὰ μετατρέψῃ τὸ ρεῦμα ποῦ παρέσυρε τὴν διάνοιάν του πρὸς τὴν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχε γνωρίσει. Κάθε βράδῳ παρακαλοῦσε τὴν Ἀνναν νὰ τοῦ διηγήται ὅλην τὴν ζωὴν των κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας του. Ἦθελε ν' ἀκούσῃ ἀπὸ τὰ χεῖλη τῆς καὶ τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας, νὰ μάθῃ ὅλας τὰς συνηθείας τῆς κόρης του, τὴν ἀσθενειάν της, τὰς τελευταίας τῆς στιγμᾶς. Καὶ εἶχε πλέον ἓνα μόνον πόθον: νὰ ἡμπορέσῃ ἀπὸ τὰς ἀφηγήσεις τῆς Ἀννας νὰ ζωγραφίσῃ τὴν Φανήν, νὰ τὴν γνωρίσῃ τοῦλάχιστον ὡς ἓνα ὄν ἰδανικόν, ἓνα πλάσμα ὑπερκόσμιον.

Εἰς τὸ δωμάτιον ποῦ εἰργάζετο ἔβλεπε εἰκόνας ἡμιτελεῖς, τὰς ὁποίας ἄφινε κατὰ μέρος εὐθὺς ὅπου ἐδιάβαζε μέσα εἰς τὸ ἀπλανές ὄμμα τῆς Ἀννας τὸ μάταιον τῶν προσπαθειῶν του. Τίποτε! Οὔτε καὶ αὐτὴ ἡ παρηγορία! Οὔτε ὁ Πόνος ὁ δημιουργὸς ἡμποροῦσε νὰ τὸν ἐμπνεύσῃ. Ἡτένιζε τότε ἰκετευτικὰ τὸν οὐρανόν, ἀναμένων ἀπ' ἐκεῖ μόνον βοήθειαν. Ἐκεῖ ὑψηλὰ ἀπέτεινε τὸ παράπονόν τῆς ἀρρωστημένης ψυχῆς του καὶ τὴν αἰωνίαν του εὐχὴν.

Ἐνα πρωὶ τοῦ Ἰουνίου ἐξύπνησε ταραγμένος ἀπὸ ἓνα ὄνει-

ρον. Κατέβη άμέσως εἰς τὸ δωμάτιον ποῦ εἰργάζετο, ἐδιάλεξ ἑμίαν ἀπὸ τὰς ἡμιτελεῖς ἐκεῖνας εἰκόνας καὶ ὥσάν νὰ ἔβλεπε καὶ μέσα εἰς τὸ κενόν, ὥσάν νὰ εἶχεν ἀκόμη ζωντανὸν ἐμπρὸς τοῦ τὸ ὄραμα ποῦ τοῦ εἶχεν ἐμφανισθῇ καθ' ὕπνον, ἤρχισε νὰ ζωγραφίζῃ, νὰ συμπληρώνῃ τὴν εἰκόνα. Εἰργάσθη ὅλον τὸ πρωί. Τὸ χέρι του, τὸ δημιουργόν, ἔτρεχε γοργά, ἀκούραστον, ἐμπνευσμένον. Καὶ ἀόρατον τὸν ὠδηγοῦσεν, ὥσάν νὰ εἰσκηλούετο ἡ εὐχὴ τοῦ πτωχοῦ πατέρα. Ἡ Ἄννα κατεγίνετο εἰς τὸ σπíti. Τὸν ἄφινεν ἔτσι συχνά, φοβουμένη μὴ τὸν ταραῖξῃ μέσα εἰς τὴν ἐργασίαν του. Ὅταν ἦλθε τὸ μεσημέρι νὰ τὸν ἰδῇ, ὁ Παῦλος ἐκρατοῦσεν ἀκόμη τὸν χρωστήρα καὶ εἶχε τὸ βλέμμα προσηλωμένον τρυφερά ἐπάνω εἰς τὸ ἔργον του. Ἐνα χαμόγελο καὶ ἓνα δάκρυ ἀδελφωμένα μέσα εἰς τὰ μεγάλα του μάτια, ἐπρόδιδον ἑμίαν σιγαλὴν τρικυμίαν ποῦ συνετάραττε τὴν ψυχὴν του. Ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς ἀκόμῃ ὀθόνης ἐφαίνετο τώρα ἓνα ὠμορφο, λεπτὸ κοριτσάκι, ποῦ τὰ σγουρά καὶ ἄφθονα μαλλιά του ἐπλημμυροῦσαν ἓνα μέτωπον καλλιτεχνικόν. Ἡ Ἄννα ἐπλησίασεν, ἔρριψε μὴ μὰτὰ εἰς τὴν εἰκόνα καὶ μὴ κραυγὴ λαχτάρας ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ στήθος της. Καὶ μὲ τὴν ἀνέλπιστον χαρὰν ποῦ ἐπανέκτησαν τὸ παιδί των, ἐλησμόνησαν καὶ οἱ δύο ἐπὶ ἑμίαν στιγμὴν τὸν πόνον των.

KIMON MIKHAELIDHS

Τὸ πλεονέκτημα τῆς ἐξώσεως

Πρόκειται: περὶ τῆς μετοικεσίας τῆς 1ης Σεπτεμβρίου. Καὶ ὁ κ. Ἄγα-
θόπουλος :

— Ἐγὼ εἶμαι τυχερός. Ποτὲ δὲν μετακομίζομαι τὴν πρώτην Σε-
πτεμβρίου.

— Πῶς αὐτό; ἔχεις ἴδικό σου σπíti;

— Ὅχι· ἀλλὰ συμπίπτει νὰ μοῦ κάμνουν ἐξώσεις τοὺς ἄλλους μῆνας.